

יוני 2016

ללקוחותינו הנכבדים שלום רב,

מה מותר ומה אסור - "עשרת הדיברות" למעסיק בחופש הגדול

לקראת חופשת הקיץ, אשר במהלכה בני נוער רבים מחפשים הזדמנות לעבוד, הרינו להביא בפניכם את עשרת הדיברות להעסקת בני נוער בחופשת הקיץ:

1. **גיל העסקה ואישור רפואי** – בחופשת הקיץ מותר להעסיק בני נוער שמלאו להם לפחות 14 שנים. על העסקה במהלך שנת הלימודים חלים כללים שונים.

בני נוער (עד גיל 18) המבקשים לעבוד, נדרשים לפנות תחילה לבדיקה רפואית ולקבל מרופא המשפחה אישור להעסקה. **מעסיק אינו רשאי להעסיק נער ללא אישור רפואי להעסקתו ועליו להפנות את הנער לביצוע הבדיקות הנ"ל.** על המעסיק לשמור את האישור הרפואי יחד עם העתק תעודת הזהות של הנער המועסק, וזאת עד שנה לאחר סיום העסקתו של הנער.

זה המקום לציין, כי בתיקון מס' 18 לחוק עבודת הנוער, התשי"ג-1953 בוטלה הדרישה לנהל פנקס עבודה, זאת לאחר שזמן רב משרד הכלכלה נקט במדיניות אי-אכיפה בנושא.

2. **הודעה לעובד על תנאי עבודה** – חובה למסור "הודעה על תנאי עבודה" המחייבת בחוק לגבי כל עובד, גם לבני נוער המועסקים בקיץ, וזאת תוך 7 ימים מיום תחילת עבודתם.

3. **שבע העבודה** – בני נוער בגילאים 14-15 מותר להעסיק לכל היותר 8 שעות ביום, בני נוער בגילאים 16-18 ניתן להעסיק עד 9 שעות ביום במקומות עבודה בהם נהוג יום עבודה הארוך מ-8 שעות. בכל מקרה בחישוב השבועי אין להעסיק בני נוער יותר מ-40 שעות שבועיות.

4. **העסקת בני נוער בשעות נוספות אסורה.** כמו כן אין להעסיק בני נוער במנוחה השבועית (36 שעות מנוחה רצופות הכוללות ליהודי את יום השבת. בן דת אחרת יכול לבחור בין הימים שישי, שבת וראשון). איסור זה הוא מוחלט ואין אפשרות לקבל היתר.

4. **חופשה והפסקות** – בני נוער זכאים לחופשה שנתית של 18 ימים קלנדרים בגין כל שנת עבודה. עבד הנער רק חלק מהשנה ופחות מ-240 ימים בשנה, יהיה זכאי למספר ימי חופשה כיחס מספר ימי עבודתו בפועל למספר 240. ואולם, נער שעבד פחות מ-75 ימים רצופים ומשתכר לפי תעריף שעתי - זכאי לתמורת חופשה השווה ל-4% משכר עבודתו במקום חופשה.

לאחר שש שעות עבודה חובה לתת הפסקה בת 45 דקות למנוחה ולסעודה, מתוכה לפחות חצי שעה רצופה. אם בזמן ההפסקה נדרשת נוכחות הנער במקום העבודה, יש לשלם גם על זמן ההפסקה.

נחום פינברג *

ארנה שר

קרן שליט

עמי שחר

סמדר קפלן

אפרת בירן

אורלי אבירם

יעקב מלישקביץ

ירון קרמר

מיכל פינברג-דורון **

אלון גוי

אוהד גלעדי

דוד משה

רוני איטח גנט

נטלי קמחי

מאיה גבעון

עדי גבאי

טובה שרון

אסף בקר

יעל רובינשטיין

דניאל כוכבי

עודד מזרחי

אורלי חרס

נועה כוכבי

עירית באגון

דניאל שחר

אבי (אברהם) טסמה

עדי איוגס

דור פישר

קארין הדר

מיכל לביא

אור איבשיץ

עדי גולן

שני יפת

* מטריין

** חברה גם בלשכת עורכי הדין של ניו-יורק

5. **עבודת לילה** – בחוק חל איסור גורף על העסקת בני נוער בשעות הלילה, מהשעה 20:00 עד 08:00, (אלא על פי היתר מיוחד). עם זאת, משרד הכלכלה הודיע שבחופשות רשמיות מלימודים לא ייאכף האיסור הגורף על העסקה בלילה לגבי בני נוער בגילאים 16-18, כך שניתן יהיה להעסיקם עד חצות, בתנאי שהמעסיק ידאג להם להסעה לביתם מיד בתום העבודה.
6. **רישום שעות העבודה** – חובה על המעסיק לערוך רישום מדויק של שעות העבודה של בני הנוער. אם הרישום נעשה באמצעי שאינו מכאני או אלקטרוני (כמו שעות נוכחות), יש לאשר את רישום שעות העבודה בסיום יום העבודה בחתימת הנער והמעסיק.
7. **שכר המינימום לבני נוער** – שכר המינימום לבני נוער נגזר משכר המינימום במשק, בהתאם לטבלה מטה. יצויין כי כפי שבישרנו לכם בחוזרים קודמים, ביום 1.7.2016 תערך עלייה נוספת בשכר המינימום, שעומד כיום על סך של 4,650 ₪ כך שיעמוד על סך של 4,825 ₪.

שכר שעותי	שכר חודשי	שכר שעותי	שכר חודשי	
החל מיום 1.7.2016		עד יום 30.6.2016		
19.53 ₪	3,377.5 ₪	18.82 ₪	3,255 ₪	עד גיל 16 (70% משכר המינימום במשק)
20.91 ₪	3,618.75 ₪	20.16 ₪	3,487.5 ₪	גילאים 16-17 (75% משכר המינימום במשק)
23.15 ₪	4,004.75 ₪	22.31 ₪	3,859.5 ₪	גילאים 17-18 (83% משכר המינימום במשק)

בנוסף, כל תקופת העסקה מחייבת תשלום שכר בעד העבודה, לרבות תקופת "התלמודות" או תקופת "ניסיון", ועל כל שעה של "יום הכנה", "השתלמות" או "ישיבת עבודה" צריך לשלם, לרבות השתלמויות לקראת קייטנות.

8. **תלוש שכר** – על המעסיק לשלם את שכר העבודה לנער המועסק במועד הקבוע בחוק ולתת לעובד תלוש שכר בו יפורטו כלל רכיבי השכר ששולמו לעובד, וכן ניכויים שנוכו מהשכר.
9. **ניכויים משכר העבודה והוצאות נסיעה לעבודה** – ככלל, אין לנכות משכרו של הנער המועסק, אלא סכומים שהותרו בניכוי לפי הוראות החוק, ובכל זאת מצאנו לנכון להביא כמה הוראות מרכזיות בנושא ניכויים משכרם של בני נוער:

- א. **דמי ביטוח לאומי** - המעסיק חייב בתשלום דמי ביטוח לאומי עבור בני נוער המועסקים אצלו (בעוד הנער העובד פטור מהם), אף אם טרם מלאו להם 18 שנים, ולכן אל לו לנכות את דמי ביטוח לאומי משכרו של הנער העובד.
- ב. **מס הכנסה** - בני נוער בין הגילאים 16-18 חייבים גם הם בתשלום מס הכנסה משכרם, אך הם זכאים לזיכוי ממס (נקודת זיכוי אחת) בשל גילם.
- ג. **הפרשות פנסיוניות** - החובה לבטח עובד בביטוח פנסיוני חלה על עובד שמלאו לו 21 שנים ועל עובדת שמלאו לה 20 שנים, לכן אין חובה לבטח בני נוער בביטוח פנסיוני.
- ד. **הוצאות נסיעה** - יש להחזיר לבני הנוער את הוצאות הנסיעה ממקום מגוריהם אל מקום העבודה ובחזרה בתעריף הנהוג לגבי שאר העובדים מן המניין.

10. **קנסות ועונשים** – אין לנכות משכרו של עובד אלא סכומים שהותרו בניכוי לפי הוראות החוק. בתוך כך, אין להטיל על בני הנוער "קנסות" או "עונשים". אגב עונשים, עבירה של המעסיק על חלק מהוראות חוק עבודת נוער נחשבת עבירה פלילית שדינה מאסר או קנס.

לידיעתכם, משרד הכלכלה מקדם מודעות בקרב בני נוער עובדים באשר לזכויותיהם ומפעיל בשנתיים האחרונות אפליקציה המאפשרת, בין היתר, משלוח תלונה למשרד הכלכלה בלחיצת כפתור אחת.

בברכה,
אורלי אביס, עג"ד
נ. פינברג ושות', עורכי דין ונוטריון